اینسان حاقلاری ائوره نسل بیلدیرگه سی
چئویره ن: علی بیگلو-2003

۱۰ دئسامبر ۱۹٤۸تاریخینده بیرلشمیش میللتلر تشکیلاتینین عومومی مجمعینده تصویب اولونان اینسان حاقلاری ائوره نسل بیلدیرگه سی, بیر گیریش و اوتوز مادده دن اولوشور. او گوندن بری بیلدیرگه نین تصویب اولوندوغو ۱۰ دئسامبر, بوتون دونیادا "اینسان حاقلاری گونو" آدی‌یلا قوتلانیر. مجمع تشکیلاتا عوضو اولان بوتون دؤولتلردن بو تاریخی آندلاشمانین, اؤلکه لر و یوردلارین سیاسی دورومونداان آسیلی اولمادان, " گؤزلر اؤنونه سریلمه سی, هر یئرده آچیقلانماسی, یاییلماسی, یوروملانماسی, باشلیجا اوخوللار و باشقا اؤیره نیم قوروملاریندا اوخودولماسی‌نی" ایسته میشدیر.

اینسان حاقلاری عومومی بیاننامه سی

اؤن سؤز

اینسانلیق عاییله سینین بوتون عوضولرینده بولونان (وار اولان) حئیثییتین و اینسانلارین دنك (برابر) و آیریلماز حاقلارینین تانینماسینین, ارکینلییین (آزادلیغین), عدالتین و دونیا باریشینین (دینجلیینین) بینؤوره سی اولماسینی گؤز اؤنونده توتاراق;

اینسان حاقلارینین تانینماماسی, کیچیمسه نمه سی (خور گؤرولمه سي) و نیفرتین, اینسانلیق اویاتینی (ویجدانینی) باش قالدیری‌یا (عوصیانا) ایته له ین (سئوق ائدن), دهشت وئریجی بیرتیجیلیقلارا ندن (سبب) اولماسینی گؤز اؤنونده توتاراق;

اینسانلارین قورخو و یوخسوللوقدان قورتولموش, ایچینده سؤز و اینانما آزادلیقلارینا (ارکینلیك لرینه) ییيه (صاحیب) اولاجاقلاری بیر دونیانین قورولماسینی اؤزلرینین ان یوکسك آماجلاری اولاراق بیان ائتمیش بولونمالارینی گؤز اؤنونده توتاراق;

اینسانین ظولم و باسقی‌یا قارشی سون چیخار یولو (چاره) اولاراق قییاما قالخماغا مجبور قالماماسی اوچون, اینسان حاقلارینین بیر حوقوق دوزه نی (رئژیمی) و یاسا حاکیمییتی ایله قورونماسینین کؤکلو (اساسلی) بیر گره کسینیم (ضرورت) اولدوغونو گؤز اؤنونده توتاراق;

اولوسلارآراسیندا دوستجا ایلیشگی‌لرین (علاقه لرین) گلیشدیریلمه سینی تشویق ائتمه نین کؤکلو (اساسلی) بیر گره کسینیم (ضرورت) اولدوغونو گؤز اؤنونده توتاراق;

بیرلشمیش میللتلر خالقلارینین, آندلاشمادا, اینسان آناحاقلارینا, اینسان شخصییتینین حئیثییت و ده یرینه, کیشی و قادینلارین حوقوق دنك لیيينه (برابرلییینه) اولان اینانملارینی بیر یول داها بیلدیرمیش اولمالارینی گؤز اؤنونده توتاراق;

و ایجتیماعی ایره لی‌له مه نی قولایلاشدیرماغا, داها گنیشراق بیر آزادلیق (ارکینلیك) ایچریسینده داها یاخچی‌راق یاشام (حیات) قوشوللاری (شرطلری) قورماغا قرار قیلدیقلارینی بیلدیرمیش بولونمالارینی گؤز اؤنونده توتاراق;

عوضو دؤولتلرین بیرلشمیش میللتلر تشکیلاتی ایله ایشبیرلییی (امکداشلیق) ائده رك, اینسان حاقلارینا و آنا ارکینلیکلرینه (آزادلیقلارینا) بوتون دونیادا گئرچکدن سایقی گؤرسه دیلمه سي و اونلارا عمل اولونماسینا یاردیم ائتمه یی اؤز اوزه رلرینه گؤتورموش اولمالارینی (اوستله ندیکلرینی) گؤز اؤنونده توتاراق;

بو حاقلار و ارکینلیکلرین (آزادلیقلارین) نئجه لیبینین (کاراکتئرینین) هامی‌جا بنزر و دولوق (تام) بیر بیچیمده (شکیلده) باشا دوشولمه سینین یوخاریداکی عؤهده لیکلرین هر یؤنلو (طرفلی) یئرینه گتیریلمه سی اوچون سون درجه اؤنم (اهمییت) قازاندیغینی گؤز اؤنونده توتاراق:

بیرلشمیش میللتلر باش آسئمبلییاسی

اینسانلیق توپلولوغون بوتون بیرئی‌لری (فردلری) ایله قورومالارینین بو بیلدیرگه نی (بیاننامه نی) داییمن بیر قیلاووز کیمی گؤز اؤنونده توتاراق اؤیره تیم و بیلیم یولویلا آنیلان (ذیکر ائدیلن) بو حاقلار و ارکینلیکلره سایقی گلیشدیرمه یه;

گئتدیکجه آرتان میللی و اولوسلارآراسی اؤنلملرله (تدبیرلرله) گره ك دوغرودان تشکیلاتا عوضو اولان دؤولتلرین اهالیسی, گره کسه بو دؤولتلرین ایداره سی آلتینداکی اؤلکه لرین جیغیرلاری (حوددلاری) ایچینده یاشایان اهالیسی آراسیندا, بو حاقلارین دونیاجا فئعلن و ائتگیلی بیر بیچیمده تانینماسینی و اویقولانماسینی ساغلامایا چالیشمالاری آماجی‌یلا;

بوتون خالقلار و بوتون دؤولتلر اوچون اولاشیلاجاق, یئرینه یئتیرمه یه جان آتمالی اولدوقلاری اورتاق ایدئال اولاراق, ایشبو اینسان حاقلاری ائوره نسل بیلدیرگه سینی ائعلان ائده ر:

مادده بیر:
بوتون اینسانلار حئیثییت و حاقلار باخیمیندان دنك (برابر) و ارکین (آزاد) دوغولارلار, اوس (عقل) و اویات (ویجدان) ییه سی‌دیرلر و بیر بیرلرینه قارشی قارداشلیق روحو ایله داورانمالیدیرلار.

مادده ایکی:
هامی عیرق, دري بویاغی, جینسییت, دیل, دین, سییاسی و یا هر هانسی باشقا بیر اینانج, میللی باغلیلیق و یا ایجتیماعی کؤك چیخیشیندان (منشاءیندن), بایلیق (ثروت), سوسییال قونوم (موقئعییت), دوغوش و یا اوخشار هر هانسی بیر باشقالیق- اؤزگه لیکدن (غئیرییتدن) آسیلی اولمایاراق, ایشبو بیاننامه ده بیلدیریلن بوتون حاقلار و بوتون ارکینلیکلرین (آزادلیقلارین) هامیسیندان یارارلانابیلیر.

بوندان باشقا- شخصین باغلی بولوندوغو و اویروغو اولدوغو اؤلکه و یا یورد - باغیمسیز یورد (مملکت) اولسون, وصایت آلتیندا بولونسون, اؤزباشینا دولاندیریلمایان (غئیر-ی موختار) و یا باشقا هر هانسی شکیلده حؤکمرانلیق قیسیتلاماسینا (محدودلاشدیریلماسینا) تابئع اؤلکه اولسون- بیر شخص حاققیندا, اویروغو بولوندوغو یورد (مملکت) و یا اؤلکه نین سیاسی, حوقوقی و یا اولوسلارآراسی دورومو (ایستاتوسو) باخیمیندان هئچ بیر آیریمچی‌لیق (تبعیض) گؤزه تیلمه یه جك.

ماده اوچ:
یاشاماق, ارکینلیك (آزادلیق) و شخصی توخونولمازلیق هر بیرئی‌ین (فردین) حاققی‌دیر.

مادده دؤرد:
هئچ کیم کؤله لیك و یا قوللوق آلتیندا ساخلانیلابیلمز, کؤله چی‌لیك و قول آلیش وئریشی (تیجارتی) هر دورلو گؤرونوشو (شکلی) ایله یاساقدیر و بوتون بیچیملرده (فورملاردا) قاداغان ائدیلیر.

مادده بئش:
هئچ کیم ایشکنجه یه, آجیماسیز (رحمسیز), اینسانلیق دیشی (غئیر-ی اینسانی), شخصییتینی آلچالدان جزالار و یا داورانیشلارا معروض قالمامالیدیر.

ماده آلتی:
هر بیر اینسان هاردا, هانسی یئرده اولماسیندان آسیلی اولمایاراق, اؤز شخصی حوقوقونون تانینماسي حاققینا ییه دیر (صاحیبدیر).

مادده يئتدی:
بوتون اینسانلار یاسالار قاباغیندا دنکدیرلر و آیریم (فرق) اولمادان, قانونون ائشیت (مساوی) قوروناماسیندان یارارلانما (فایدالانما) حاققینا ییيه دیرلر. بوتون اینسانلارین ایشبو بیلدیرگه یه (بیاننامه یه) ترس اولان هر چئشید (نوع) آیری سئچگی‌لییه و بئله بیر آییرد ائدیجی داورانیشلار اوچون یاپیلاجاق هر جور قیشقیرتما و چابایا (جهده) قارشی ائشیت قورونما حاققی واردیر.

مادده سککیز:
هر بیر شخصین بیله سینه آنایاسا و یا باشقا یاسالار طرفیندن تانینان آناحاقلارا ترس دوشن (حاقلاريني پوزان) داورانیشلارا قارشی, عملی سونوج (نتیجه) وئره جك بیچیمده, یئتگیلی (صلاحیيتلی) میللی محکمه لرده, اؤز حاقلارینی دیککه لدیرمك (برپا ائتمك) اوچون باش وورما (موراجیعت ائتمه) حاققی واردیر.

مادده دوققوز:
هئچ کیمسه کئیفی اولاراق و اؤزباشینالیقلا توتوقلانانماز, توتساق ائدیلیب ساخلانیلانماز و یا قوووولوب سورگونه گؤنده ریله بیلمز.

مادده اون:
هر بیر اینسان اؤزونون حاقلارینین و بورجلارینین و یا بیله سینه قارشی ایره لی سورولموش جزایی نئجه لیکده (ماهییتده) اولان هر هانسی بیر سوچلامانین (ایتتیهامین) دوغرولوغونون ایثبات ائدیلمه سینده, داعواسینین باغیمسیز (موستقیل) و یانسیز (طرفسیز) بیر محکمه طرفیندن, عدالتین بوتون گره کلری گؤزله نیلمیش بیر بیچیمده (شکیلده), دولوق (تام) بیر دنکلیك و آچیق اولاراق گؤرولمه سی حاققینا ییيه دیر.

مادده اون بیر:
1- سوچ ایشله مکدن سانیق (مظنون) بولونان هر بیر شخص, ساوونماسی (مودافیعه سی) اوچون اؤزونه گره کلی (لازیم اولان) بوتون ایمکانلارین ساغلانمیش بولوندوغو (یارادیلیب وئریلمیش), آچیق بیر یارقیلامادا (موحاکیمه ده), یاسالارا دایاناراق سوچلو اولدوغو ایثبات اولانا ده ك, سوچسوز (معصوم) ساییلیر.

2- هئچ کیم تؤره دیلدیکلری سیرادا (دؤورده) میللی یاسالار و یا اولوسلارآراسی حوقوقا گؤره سوچ ساییلمایان ائیله ملردن (فئعللردن) و یا یانیلقی‌لاردان (ائهماللاردان) اؤتورو محکوم ائدیله بیلمز. بونون کیمی, هئچ کیمه سوچون ایشله ندییی سیرادا اویقولانابیله جك اولان جزادان داها آغیرراق بیر جزا وئریله نمز.

ماده اون ایکی:
هئچ کیمسه اؤزه ل و عاییله یاشامی (حیاتی), قونوتونون (مسکنی‌نین) توخونولمازلیغی و یا یازیشماسی‌نین گیزلینلییی خوصوصلاریندا اؤزباشینالیقلا قاریشمالارا (موداخیله لره), اولولوق (شرف) و اونونه (شؤهرتینه) قارشی تجاووزلارا معروض بیراخیلانماز, بونلارا قصد ائدیله نمز. هر بیر اینسانین بئله نچی کئیفی قاریشمالار و تجاووزلارا قارشی, یاسالار یولو ایله قورونما حاققی واردیر.

مادده اون اوچ:
1- هر بیر اینسان هر هانسی بیر دؤولتین جیغیرلاری (حودودلاری) ایچه ریسینده ارکینجه (آزادجا), بیر یئردن باشقا بیر یئره گئتمه, دولانما و یاشاماق آماجی‌یلا یئرله شمه یئری سئچمه حاققینا ییيه دیر.

2- هر بیر اینسان, اؤز اؤلکه سی ده داخیل اولماق اوزره, ایسته دییی هر هانسی بیر اؤلکه دن چیخیب گئتمه (ترك ائتمه) و اؤز اؤلکه سینه قاییدیب گلمه حاققینا ییيه دیر.

مادده اون دؤرد:
1- هر بیر شخص ظولم قارشیسیندا قاچیب باشقا اؤلکه لردن سیغیناجاق آختارماق, سیغیناچی (مولتجی) اولاراق قبول ائدیلمه ایسته ییندە (طللبینده) بولونماق و بو اؤلکه لر طرفیندن سیغیناچی موعامیله سی گؤرمك حاققینا ییه دیر.

2- بو حاق, گئرچکدن سییاستله ایلگیلی (علاقه لی) اولمایان عادی (جینایی) بیر سوچا و یا بیرلشمیش میللتلر پیرینسیپ و آماجلارینا ترس گلن فعالییتلر سونوجوندا کی (نتیجه سینده کی) یاپیلان قوووشدورمالار (تعقیبات) دورومونداء ایره لی سوروله نمز.

مادده اون بئش:
1- هر بیر اینسانین اویروقلوق (تابیعییت) حاققی واردیر.

2- هئچ کیمسه اؤزباشیناجا اویروقلوغوندان و اویروقلوغونو ده ییشدیرمك حاققیندان یوخسون بیراخیلانماز (محروم ائدیله بیلمز).

مادده اون آلتی:
1- ائولیلیك چاغینا (یئتکینلیك یاشینا) چاتان هر کیشی و قادینین, سوی‌کؤك (عیرق), اویروق (تابیعییت) و یا دین باخیمیندان هئچ بیر قیسیتلامایا (محدودییته) تابئع اولماق سیزین, ائوله نمك و عاییله قورماق حاققي واردیر. هر کیشی و قادین ائوله نمك قونوسوندا (مووضوعسوندا) ائولیلییه باشلارکن, ائولیلیك بویونجا و ائولیلیین سونا چاتماسي (پوزولماسي) زامانی, دنك (برابر) حاقلارا ییه دیر.

2- ائوله نمه عقدی (نیکاح) یالنیز گله جك ائشلرین (ائوله نن هر ایکی طرفین) ارکین (آزاد) و دولوق (تام) اولورو (ریضاسی) ایله قییبیلابیلر.

3- عاییله, جمعییتین دوغال (طبیعی) و باشلیجا عونصورو اولوب, جمعییت و دؤولت طرفیندن قورونماق حاققینا ییه دیر.

مادده اون یئددی:
1- هر بیر شخص تك باشینا و یا باشقالاری ایله بیرگه, مال و مولك صاحیبی اولماق حاققینا ییه دیر.

2- هئچ کیمسه کئیفی اولاراق (اؤزباشینالیقلا) مال و مولکوندن یوخسون (محروم) قیلینابیلمز.

مادده اون سککیز:
هر بیر شخصین, دوشونجه, اویات (ویجدان) و دین ارکینلییی (آزادلیغی) حاققی واردیر. بو حاق, اؤز دینی و یا اینانجینی ده ییشدیرمك آزادلیغی (ارکینلیینی), دینینی و یا اینانجینی تکلیکده یا دا باشقالاری ایله بیرلیکده توپلوجا, آچیق و یا اؤزه ل (خوصوصی) صورتده, اؤیره نمك, یاشاما گئچیرتمك (تطبیقات), عیبادت ائتمك (قوللوق ائتمك) و یا دینی دبلر و باشقا اوخشار تؤره نلرله (مراسیملرله) ادا ائتمك, یئرینه یئتیرمك آزادلیغینی (ارکینلیینی) ایچه ریر.

مادده اون دوققوز:
هر بیر اینسانین دوشونجه و بو دوشونجه لرینی آچیقلاماق ارکینلییي (آزادلیغی) واردیر. بو حاق, دوشونجه لریندن اؤتورو راحاتسیز ائدیلمه مك, دؤولت جیغیرلاریندان (آراچکلریندن) باغلی اولمادان, بیلگی (معلومات) و دوشونجه لری ایسته نیلن هر هانسی آراج (واسیطه) ایله آختارماق, اونلاری الده ائتمك و یا یایماق حاققینی ایچه ریر.

ماده ییرمی
1- هر شخص دینج توپلانما (ییغیشما), ییغیناجاقلار دوزه لتمه, درنك قورما و درنه یه قوشولما ارکینلیینه (آزادلیغینا) ییه دیر.

2- هئچ کیمسه هر هانسی بیر درنه یه گیرمه یه مجبور ائدیله نمز.

ماده بیرمی بیر:
1- هر شخص, دوغرودان دوغرویا و یا ارکینلیك (آزادلیق) ایله سئچیلمیش وکیللر آراجیلیغی (واسیطه سی) ایله, اؤز اؤلکه سینین دؤولت ایشلرینی دولاندیرماغا قاتیلماق حاقینا ییيه دیر.

2- هر شخص اؤز اؤلکه سینین دؤولت خیدمتینه گیرمك و قوللوق ائتمك اوچون دنك (ائشیت) حاقلارا ییيه دیر.

3- خالقین ایسته نجی (ایراده سی) حؤکومت ارکینین (ایقتیدارینین) قایناغینی اولوشدورمالیدیر. بو ایسته نج (ایراده), گیزلین شکیلده و یا ارکینلیيي (آزادلیغی) ساغلایاجاق اونا دنك (موعادیل) اولان باشقا بیر اوصول ایله گئچیریله جك, ائشیت (دنك) سس وئرمه یولویلا یاپیلاجاق دوغرو و دوزگون, عومومی و داواملی سئچیملرله اوزه چیخمالیدیر.

ماده بیرمی ایکی:
هر بیر شخصین, جمعیتین بیر عوضوو کیمی, سوسیيال گووه نلییه (تامینات) حاققی واردیر. هر بیر اینسانین حئیثیيتی و شخصیيتینین ارکینجه (آزادجا) گلیشمه سی اوچون گره کلی (ضروری) ایقتیصادی, ایجتیماعی و مدنی حاقلارین میللی چابا (سعی) و اولوسلارآراسی ایشبیرلییی (امکداشلیغي) یولو ایله و هر بیر دؤولتین قورولوش یاپیسی و قایناقلاری‌یلا موتناسیب اولاراق گئرچکله شدیریلمه سینه حاققی واردیر.

ماده بیرمی اوچ:
1- هر بیر شخصین ایشله مه یه, ایش و ایش یئرینی اؤز ایسته یی ایله, آزادجا (ارکینجه) سئچمه یه, عدالتلی و الوئریشلی (موناسیب) ایش قوشوللارینا (شرطلرینه) و ایشسیزلیکدن قورونمایا حاققی واردیر.

2- ایشله ین هر بیر شخصین, هئچ بیر آیریمچی‌لیق گؤزه تیلمك سیزین, ائشیت (دنك) ایش قارشیلیغیندا, ائشیت (دنك) اؤده نه ك (اوجرت) آلماغا حاققی واردیر.

3- ایشله ین هر کیمسه امه یینین, اؤزونه و عاییله سینه اینسانلیق حئیثیيتینه اویقون بیر یاشاییش و دولانیشیق ساغلایابیلن و گره ك اولسا باشقا هر دورلو سوسیيال قوروما آراجلاری ایله (واسیطه لری‌یله) ده بوتونله نن (تکمیل اولان) عدالتلی و الوئریشلی اؤده نیلمه سی حاققی واردیر.

4- هر بیر اینسانین سوسیيال ماراق و چیخارلارینین (منفعتلرینین) قورونماسی دوغرولتوسوندا, ایشچی بیرلیکلری (سندیکالار) قورمایا و بونلارا گیرمه یه حاققی واردیر.

ماده بیرمی دؤرد:
هر بیر شخصین دینله نمه یه ـدینجه لمه یه, ائیله نمه یه, بو آرادا ایشله مه موددتینین (ایش گونونون) معقول صورتده قیسیلماسینا (محدود توتولماسینا) و بللی آرالیقلارلا (فاصیله لرله) اؤده نه کلی (اوجرتلی) تعطیللره حاققی واردیر.

ماده بیرمی بئش:
1- هر بیر اینسانین گره ك اؤزو گره کسه عاییله سی اوچون ییيه جك, گیيیم, قونوت (یاشاییش یئری), ساغلیق باخیمی, گره کلی اولان سوسیيال خیدمتلر داخیل اولماق اوزره, ساغلیغی و ریفاهینی تامین ائتمك و ساخلاماق اوچون اویقون بیر یاشام سوییه سینه و ایشسیزلیك, سایری‌لیق (خسته لیك), چولاقلیق (سقطلیك), دوللوق, قوجالیق (یاشلیلیق) و یا اؤزونه باغلی اولمایان ندنلر اوزوندن بیله سینی گئچیم ایمکانلاریندان یوخسون (محروم) بیراخان باشقا دوروملاردا گووه نلییه (تامین ائدیلمه یه) حاققی واردیر.

2- آنا و بالا اؤزه ل ایلگی (قایغی) و یاردیم آلماق حاققینا ییيه دیرلر. اوشاقلارین هامیسی ائولیلیك ایچینده (نیکاحلی) و یا دیشیندا (نیکاحسیز) دوغولانلار, بنزر سوسیيال قورونمادان یارارلانیرلار (فایدالانیرلار).

مادده ییرمی آلتی:
1- هر شخصین اؤیره نیم (بیلیم آلماغا) حاققی واردیر. ان آزی ایلك (باشلانقیج) و عمومی اؤیره نیم پولسوز و موفت اولمالیدیر. ایلك اؤیره تیم حؤکمن و مجبوری‌دیر.

2- تئکنیك و مسلکی اؤیره تیمدن هامی یارارلانا (ایستیفاده ائده) بیلمه لیدیر. یوکسك اؤیره تیم, هره نین باجاریغینا گؤره هامی‌یا دولوق (تام) ائشیتلیکده آچیق اولمالیدیر.

3- اؤیره تیم, اینسان شخصییتینین اسکیك سیز گلیشمه سینه یؤنه لدیلمه لی و اینسان حاقلاری‌یلا آنارکینلیکلره (تمل آزادلیقلارا) اولان سایقی‌نین گوجله نمه سینی آماجلامالیدیر (هدف آلمالیدیر). اؤیره تیم بوتون اولوسلار, سوی‌کؤك (عیرق) و دین توپارلاری (قوروبلاری) آراسیندا قارشیلیقلی آنلاییش (دوشونوش), اویوم, دؤزوملولوك (تلرانس), کؤمکله شمه و دوستلوغون برکیدیلمه سینی تشویق ائتمه لی و بیرله شمیش میللتلرین باریشی ساخلاماق (دینجلیین قورونماسی) یولونداکی قوللاما چالیشمالارینا یاردیم ائتمه لیدیر.

آنا آتا, آزیاشلی اوشاقلارینا وئریله جك اؤیره تیمین (تحصیلین) چئشیدینی سئچمکده اؤنجه لیك و اوستونلویه صاحیبدیرلر.

مادده ییرمی یئتدی:
1- هر بیر اینسان, توپلولوغون مدنی چالیشمالارینا ارکینجه (آزادلیقلا) قوشولماق, گؤزه ل صنعتلری دادماق (ذؤوق آلماق), بیلیم آلانینداکی ایره لیله ییشه قاتیلماق و بونلارین نئعمتلریندن یارارلانماق حاققینا ییه دیر.

2- هر بیر اینسانین یاراتدیغی هر دورلو (نوع) بیلیم, ادبي و یا اینجه صنعت یاپیتلاریندان (اثرلریندن) تؤره دیلن معنوی و ماددی قازانجلارین (منفعتلرین) قورونماسینا حاققی واردیر.

مادده ییرمی سککیز:
هر بیر اینسانین, ایشبو بیلدیرگه ده یانسیدیلمیش (عکس ائتدیریلمیش) حاقلار و ارکینلیکلرین اسکیك سیز یاشاما گئچیرتمه سینی ساغلایاجاق بیر سوسییال و اولوسلارآراسی دوزومه (نیظاما) حاققی واردیر.

مادده ییرمی دوققوز:
1- هر بیر اینسانین, شخصییتینین ارکین (آزاد) و اسکیك سیز (دولوق) گلیشمه سی تکجه بیر توپلولوق ایچینده مومکوندور و شخصین بو توپلولوغا قارشی وظیفه لری (بورجلاری) واردیر.

2- هر بیر اینسان, اؤز حاقلارینین و ارکینلیینین (آزادلیغینین) قوللانیلماسیندا, تکجه باشقالارینین حاقلارینین و آزادلیقلارینین گره یینجه تانینماسی و بونلارا سایقی گؤسته ریلمه سی آماجی‌یلا و یالنیز دئموکراتیك بیر جمعییتده اخلاقین, عمومی دوزه نین (نظمین) و ریفاهین حاقلی گره کلرینی (ایجابلارینی) یئرینه گتیرمك مقصدی‌یله, یاسالار طرفیندن بلیرله نمیش (گؤسته ریلن) قیسیتلامالارا (محدودییتلره) تابئع توتولابیلر.

3- بو حاقلار و ارکینلیکلر هئچ بیر وجهله بیرله شمیش میللتلرین آماج و پیرینسیپلرینه ترس اولاراق ایشله دیله بیلمز.

مادده اوتوز:
ایشبو بیاننامه نین هئچ بیر حؤکمو, هر هانسی بیر دؤولته, اینسان توپارینا (زومره سینه) یا دا آیری آیری شخصلره, بو بیاننامه ده دیله گتیریلن حاق و ارکینلیکلری یوخ ائتمه یه یؤنه لیك بیر فعالییته گیریشمه یا دا ائیله می (فئعلی) تؤره تمه حاققینی وئریر بیچیمده یوروملانانماز.